

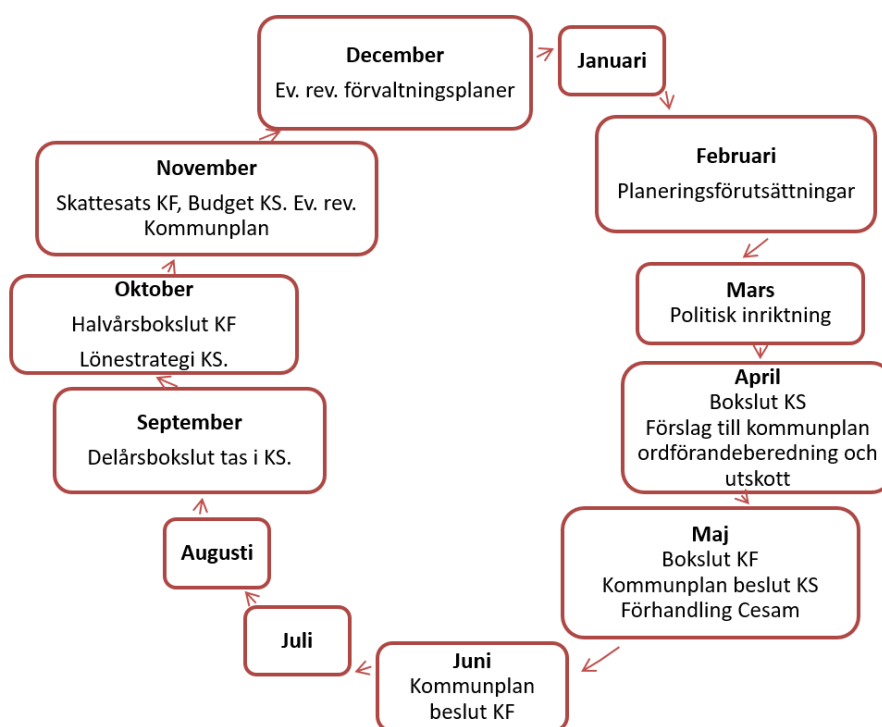
Kommunplan 2020-2022

Fastställd Kommunfullmäktige 17 juni 2019

1 Inledning.....	3
2 Planeringsförutsättningar.....	3
3 Ekonomi.....	6
4 Verksamhetsplan med åtaganden	9
5 Kommunstyrelsens ansvar.....	12
6 Kommundirektörens ansvar.....	13
7 Vård- och omsorgsförvaltningen.....	15
8 Barn- och utbildningsförvaltningen.....	20
9 Service och utvecklingsförvaltningen	27

1 Inledning

Kommunplan 2020-2022 behandlas i kommunstyrelsen den 28 maj och fastställs i Kommunfullmäktige den 17 juni. Detta i enlighet med **årshjul för planering- och uppföljning**.

2 Planeringsförutsättningar

2.1 Omvärlden

Svagare skattetillväxt men fortsatt stor ökning av kostnaderna

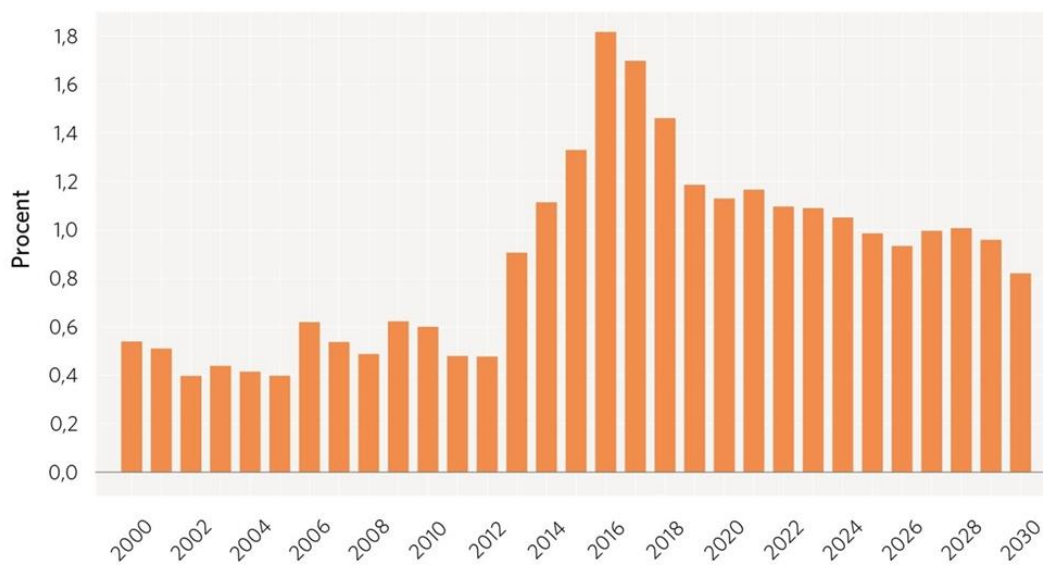
Sveriges Kommuner och landsting (SKL) presenterar aktuella budgetförutsättningar vid ett flertal tillfällen under året.

Enligt senaste rapporten "Ekonomirapporten maj" rapporteras att kommunerna är i början av en period med stora krav på omställningar. Den ekonomiska tillväxten förväntas bromsa in under 2019 då högkonjunkturen mattas av. Konsekvensen av detta blir en svagare arbetsmarknad och en minskning av antalet arbetade timmar. Skatteunderlaget som under ett antal år ökat med 4-5% per år kommer de kommande åren att öka med ca 3 %.

Utmaningen för kommunerna blir att anpassa verksamheterna till en ökande befolkning, dvs ökat demografiskt behov samtidigt som inkomstökningen minskar.

Diagrammet nedan visar det demografiska behovets utveckling. Åren 2000-2012 var kostnadsökningen utifrån ökat demografisk behov 0,5% i genomsnitt per år. För åren 2019-2022 beräknas kostnadsökningen bli 1,1% i genomsnitt per år.

Beräknade demografiska behov Årlig procentuell förändring

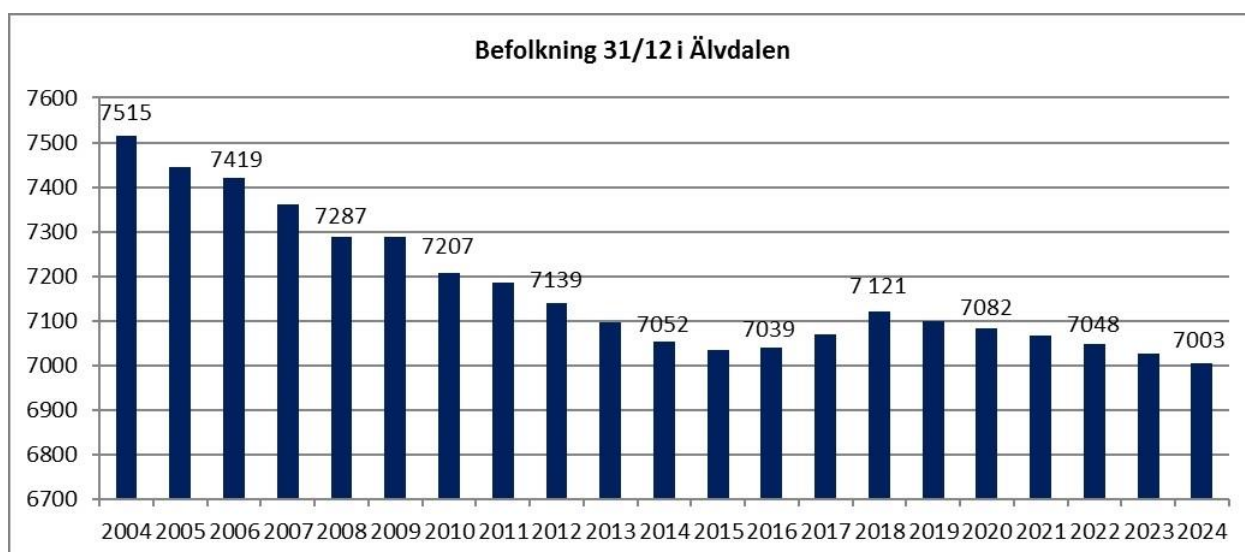

2.2 Älvdalens Kommun

2.2.1 Befolknings- & bebyggelseutveckling

Befolkning Älvdalens Kommun

År 2016 bröts den negativa trend i befolkningsutvecklingen som präglat Älvdalens Kommun de senaste årtiondena. Befolkningsstatistiken från 31 december 2018 visar en uppgång sedan årsskiftet 2017/2018 med 53 personer totalt 7 121 invånare. Så många invånare har inte kommunen haft sedan 2012.

Befolkningsprognos som har tagits fram av SCB i april 2019 visar dock på en fortsatt negativ befolkningsutveckling. Befolkningen förväntas minska fram till år 2050 med cirka 480 personer.

Den största påverkan är det förväntade negativa födelseunderskottet som bidrar med en minskning med cirka 1480 personer. Att minskningen totalt stannar på cirka 480 personer beror på ett förväntat positivt nettoinflyttande på cirka 1000 personer, dvs att fler invånare flyttar in än vad som flyttar ut.

Delområde Älvdalen förväntas minska fram till år 2050 med cirka 140 invånare, delområde Särna minskning cirka 140 invånare och delområde Idre minskning, cirka 200 invånare.

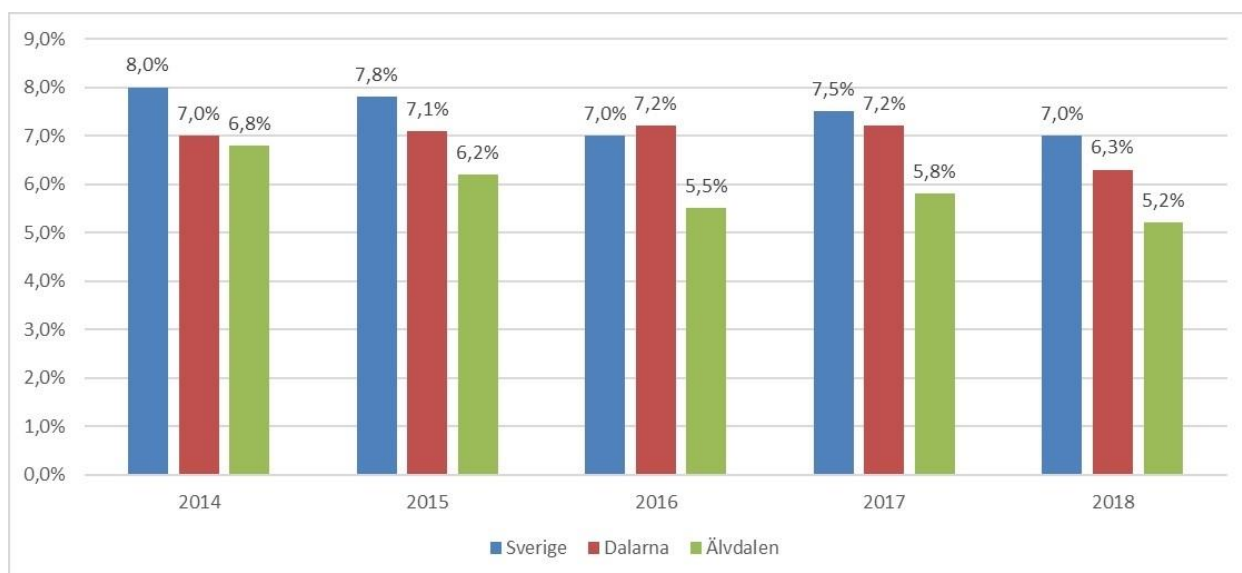
Demografiska behov

SKL redovisade i juni 2019 de demografiska behoven i kommunen fram till år 2024 för perioden utifrån SCB:s befolkningsprognos. Detta leder till förändrade volymkrav och en anpassning av verksamheter.

	2016	2024	Förändring	
	Mkr	Mkr	Mkr	%
Grundskola	96	86	-10	-10%
Gymnasieskola	37	40	3	8%
Barnomsorg	54	52	-2	-4%
Äldreomsorg	152	168	16	11%
Funktionshindrade	35	34	-1	-3%
Övrigt	194	191	-3	-2%
Totalt	568	571	3	

Arbetslösheten

Öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd, ålder 16-64 år (per 31/12)

3 Ekonomi

3.1 God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige antog i oktober 2018 riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning innebär att kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.

Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget. För verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning förutsätter därför överskott över tiden. Överskott behövs för att

- Finansiera kommunens investeringar
- Finansiera de pensionsrättigheter som anställda intjänat före 1998 i kommunen
- Hantera oväntade händelser eller sämre tider

3.2 Ekonomiska mål

Kommunfullmäktige antog i oktober 2018 riktlinjer för god ekonomisk hushållning där följande ekonomiska mål fastställdes.

Finansiellt mål, Koncernen

- Under planeringsperioden ska det genomsnittliga resultatet, i förhållande till skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, uppgå till lägst 2 %
- Kommunkoncernens låneskuld ska succesivt minskas

Finansiellt mål, Kommunen

- Under planeringsperioden ska det genomsnittliga resultatet, i förhållande till skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, uppgå till lägst 2 %
- Kommunens investeringar ska i sin helhet finansieras med egna medel.

3.3 Finansiering

Skatter och bidrag

SKL:s skatteprognos från februari 2019 är grunden för beräkningarna gjorda för 2020-2022. En komplettering till SKL:s prognos har gjorts utifrån att kommunen beräknar en minskning av befolkningen med 10 personer under respektive år 2021 och 2022.

Internränta

Internränta är den ränta som debiteras från finansförvaltningen till förvaltningarna för investeringar. Räntan är fn 1,75%.

Ränteintäkter

Posten avser intäkter för borgensavgift, fn 0,3% för nyttjad borgen.

Räntekostnader

Posten avser kostnader för kommunens nyttjande av checkkrediten.

Pensionskostnader

Posten avser utbetalning från ansvarsförbindelsen, dvs intjänade pensioner före 1998.

Ramar 2020-2022	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Skatter o bidrag	452 418	459 744	466 155	475 811
Kommunal fastighetsavgift	22 105	22 574	22 574	22 574
Intern ränta	2 395	2 395	2 395	2 395
Ränteintäkter	1 700	1 700	1 700	1 700
Räntekostnader	-500	-500	-500	-500
Pensionskostnader mm	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Summa	470 118	477 913	484 324	493 980

3.4 Driftbudget

KS verksamheter tillförs

- 6,5 mkr per år 2020-2022 för löneökningar
- 4,0 mkr för år 2020 för ökad hyra för nya Älvdalsskolan

Verksamhetsramar	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
KF verksamheter	2 778	2 778	2 778	2 778
<i>Tillkommer kapitalkostnader</i>	<i>14</i>	<i>14</i>	<i>14</i>	<i>14</i>
KS verksamheter	441 691	450 066	453 866	460 366
<i>Tillkommer kapitalkostnader</i>	<i>15 647</i>	<i>15 154</i>	<i>15 154</i>	<i>15 154</i>
Summa exklusive kapitalkostnader	444 469	452 844	456 644	463 144
<i>Summa kapitalkostnader</i>	<i>15 661</i>	<i>15 168</i>	<i>15 168</i>	<i>15 168</i>
<i>Därav avskrivningar</i>	<i>13 267</i>	<i>13 267</i>	<i>13 267</i>	<i>13 267</i>
Summa inklusive kapitalkostnader	460 130	468 012	471 812	478 312
+ Överskott-Underskott	9 988	9 901	12 512	15 668

3.5 Investeringsbudget

Ny ram för exploateringsbudget är tillagd för 2019-2021.

Tillförda medel	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Resultat	9 988	9 901	12 512	15 668
Avskrivningar	13 266	12 773	12 773	12 773
till checkkredit/likviditet	-5 583	0	0	0
från checkkredit/likviditet	0	0	0	0
Summa tillförda medel	17 671	22 674	25 285	28 441
Investeringsram	16 000	22 000	15 000	17 000
Exploateringsram	800	500	3 500	0
Ägartillskott för amortering lån	0	0	0	0
Tillskott till checkkredit/likviditeten	871	174	6 785	11 441

3.6 Avstämning mot balanskrav

Regler om balanskravet enligt Kommunal redovisningslag (KRL) innebär att resultatet ska återställas inom tre år. Vid underskott skall kommunfullmäktige anta en åtgärdsplan för hur återställande ska ske. Utfallet 2017 var -5,5 mkr, dvs ett underskott som skall återställas inom tre år.

Utgångspunkten bör vara att reglera det återstående negativa balanskravsresultatet för 2017 mot resultatet för år 2019.

Mkr	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	-5,5	3,4	9,9	10,0	11,5	14,1
Avgår: samtliga relationsvinster	0	0	0	0	0	0
Årets balanskravsresultat	-5,5	3,4	9,9	10,0	11,5	14,1
Återställande tidigare negativt resultat		-3,4	-2,1			

4 Verksamhetsplan med åtaganden

4.1 Externa mål

4.1.1 Den välkomnande kommunen

Strategiska mål	Åtagande	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
Alla medborgare i Älvdalens kommun trivs och känner stolthet över vår kommun. Vi formar en kommun för både våra medborgares och besökandes bästa. Det innebär tillgång till god kommunal service som ständigt utvecklas och anpassas efter medborgarnas och besökandes behov i våra tre kommundelar. Vi både värnar och vill utveckla vårt unika kulturliv med våra språk och olikheter. I Älvdalens kommun välkomnar vi alla nya medborgare.	Medborgare ska vara nöjda med kommunens service och verksamheter(Nöjd-Medborgare-Index, skala 1-100)(Utfall 2017: index 50)		minst 60	
	Antal e-tjänster som tillhandahålls av kommunen jämfört med året före	ökar	ökar	ökar
	Medborgare ska vara nöjda med bemötande från kommunens personal (Skala 1-10) (Utfall 2017: betyg 6,8)			minst 7,5

4.1.2 Den varma kommunen

Strategiska mål	Åtagande	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	
Vi ska vara en omtänksam kommun där alla människor känner sig trygga och välkomna. Våra medborgare är vår viktigaste resurs. Vi ska vara en bra kommun att leva i för människor i alla livets skeden. Vi skapar en positiv samtalston och ett öppet samverkans klimat genom en aktiv medborgardialog. Vi ska stå för tolerans och jämställdhet. Vi ska vara en kommun som präglas av mångfald. Vi ska vara en kommun med lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla medborgare.	Medborgare ska känna sig trygga i kommunens (Nöjd-Region-Index, skala 1-100) (Utfall 2017: index 71)		minst 80		
	Medborgarna ska känna sig nöjda med inflytandet i kommunen (Nöjd-Inflytande-Index, skala 1-100) (Utfall 2017: index 33)		minst 50		
	Genomförande av ungdomsenkäten Lupp	ja			
	Antal medborgardialoger/år.	minst 1st	minst 1st	minst 1st	

4.1.3 Den gröna kommunen

Strategiska mål	Åtagande	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
Älvdalens kommun arbetar hela tiden för ett långsiktigt hållbart samhälle såväl ekologiskt, socialt som ekonomiskt. Vi ser möjligheter att utveckla och på ett hållbart sätt kunna bruka våra unika naturområden. Kommunen är aktiv för att främja övergång till energikällor som inte bidrar till växthuseffekten samt använda mer ekologiska/närproducerade livsmedel.	Andel hybrid- och elbilar i drift i koncernen (%). Utfall 2018: 3%	minst 15%	minst 20%	minst 25%
	Antal laddningspunkter totalt för el för koncernens bilbestånd (st). Utfall 2018: 8 st	minst 10st	minst 12st	minst 14st
	Antal laddningspunkter totalt för el för allmänheten. Utfall 2018: 6 st.	minst 8st	minst 10st	minst 12st
	Andel kravmärkta, ekologiskt/fairtrade och eller lokalproducerade livsmedel i koncernens verksamheter (%) Utfall 2018: 32%	minst 35%	minst 40%	minst 45%
	Fossilfri uppvärmning av samtliga koncernfastigheter (% av kvadratmeter). Utfall 2018: minst 80%	minst 85%	minst 85%	minst 90%
	Andel grön el i koncernen.	minst 65%	minst 70%	minst 75%
	Antal nya kvadratmeter solceller per år i koncernen. Utfall 2018: 147 kvm	minst 100	minst 100	minst 100

4.1.4 Den växande kommunen

Strategiska mål	Åtagande	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
Älvdalens kommun ska vara en attraktiv besöks-, företags- och bostadskommun. Vi bidrar till att fler jobb skapas och att fler vill besöka, bo och leva i Älvdalens kommun. Vi ska skapa förutsättningar för goda kommunikationer, för såväl resande, gods som datatrafik. Vi vill i dialog med näringslivet skapa goda förutsättningar för näringslivets utveckling i vår kommun. Vi ska ha aktuella planer för etablering av företag och bostäder.	Medborgare ska se kommunen som en bra plats att bo och leva på (Nöjd-Region-Index, skala 1-100) (Utfall 2017: index 58)		minst 70	
	Antal nya lägenheter i kommunen. Utfall 2018: 16 nya lägenheter.	minst 25st	minst 25st	minst 25st
	Fiberutbyggnad som medger minst 100 Mbit/sec hastighet. (% av hushåll/företag).Utfall 2018: 85,3% (hushåll), 90% (företag)	minst 90%	minst 91%	minst 92%
	Fördjupad översiktsplan Älvdalen	ja		
	Fördjupad översiktsplan Säma		ja	

4.2 Interna mål

4.2.1 Effektiv förvaltning

Strategiska mål	Åtagande	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
Älvdalens kommuns verksamhet kännetecknas av ett såväl koncernövergripande som förvaltningsövergripande arbetssätt samt ett näringslivsfrämjande synsätt. Koncernen ska varje år ha ett ekonomiskt överskott. Vidare ska förvaltningarna eftersträva att rationalisera och effektivisera sin verksamhet och hålla sig inom tilldelad budgetram.	Kostnad för av kommunens subventionerade lokaler skall minska jämfört med 2018.	minst 25%	minst 30%	minst 35%
	Koncernen har ekonomiskt överskott % av skatter och bidrag	minst 2%	minst 2%	minst 2%
	Minskning av reskostnader jämfört med 2018. Utfall 2018: minskning 10%	minst 15%	minst 20%	minst 25%
	Minskning av låneskuld 1 200 kr/invånare	ja	ja	ja

4.2.2 Personal

Strategiska mål	Åtagande	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
Alla som arbetar i Älvdalens koncern gör det på uppdrag av våra medborgare. Medarbetarna ska ha förutsättningar för att ge medborgarna högsta tänkbara service. Älvdalens kommun är en bra arbetsgivare som skapar trygga arbetsplatser med god arbetsmiljö.	Minskning av sjukfrånvaron jämfört med 2018	minst 1,5%	minst 1,6%	minst 1,8%

4.2.2.1 Kvalitet

Strategiska mål	Åtagande	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022
Älvdalens kommun ska alltid hålla en hög kvalitet i sina verksamheter. Kvaliteten i verksamheten utvärderas kontinuerligt via olika typer av nyckeltal och undersökningar.	Våra valda kvalitetsmått utvecklas positivt jämfört med föregående år	ja	ja	

Kommunstyrelsens verksamheter 2020-2022

5 Kommunstyrelsens ansvar

5.1 Ekonomi

5.1.1 Ekonomisk ram

Förslag	2020	2021	2022
Ram exkl kapitalkostnader	31 515	35 315	41 815
Tillkommer kapitalkostnader	1 579	1 579	1 579
Ram inkl kapitalkostnader	33 094	36 894	43 394

6 Kommundirektörens ansvar

6.1 Förvaltningens ansvarsområde

Kommundirektörens ansvar omfattar övergripande kommunledning inom områdena ledning och styrning, kommunikation, minoritetsförvaltning och beredskap/säkerhet, ekonomi, personal samt kommunövergripande projekt. Ansvaret består av tre enheter. Operativa enheten 5,2 tjänster, personalenheten 2,5 tjänst och ekonomienheten 4,75 tjänst. Alla dessa enheter stödjer samtliga verksamheter och politiska organ i kommunen.

6.2 Planeringsförutsättningar

6.2.1 Omvärlden

Digitalisering är rubriken på ett omfattande och komplext ämne som kommuner och regioner över hela Sverige diskuterar och konkretiserar i olika former och till olika storlekar på kostnader. E-tjänster, E-hälsa och E-arkiv är några av dom område där utveckling sker. Detta tillsammans kommer att ställa stora krav på kompetens inom kommuner eller samverkansområde och kommer dessutom att innebära stora kostnader. Ett av syftena med digitalisering är att underlätta för medborgarna att få service. Ett annat syfte är att kunna ersätta en del av tjänsterna som i dag utförs av personal med digitala tjänster. Vissa statliga myndigheter har kommit längre inom detta område än vad kommunerna har gjort t ex Skattemyndigheten, Försäkringskassan och Transportstyrelsen.

Världsläget i övrigt kan också innebära påverkan på kommunen. Förändringar i den globalt integrerade ekonomin, klimatförändringar och konflikter med flyktingströmmar som följd kan ge en direkt påverkan på kommunen. Omfattande bränder, stora flyktingströmmar och en svag valuta är händelser som prövat vår verksamhet redan.

6.2.2 Älvdalens Kommun

6.2.2.1 Befolknings- & bebyggelseutveckling

Befolkningsutvecklingen har varit bättre de senaste åren främst vad avser in- och utflyttning. Födelseunderskott finns fortfarande men har till del kompenseras av inflyttning både från andra länder men även andra län. Folkmängden ökade därför med 53 personer till 7121 personer per 31 december 2018! Bostadsbrist är nu ett problem för första gången på många år vilket har inneburit att kommunkoncernen nu bygger fastigheter för att täcka nuvarande och kommande behov. En positiv trend sker inom hela kommunen. Demografiskt har vi en stor utmaning i att personer i arbetsför ålder inte kommer att räcka till för att täcka behovet av arbetskraft för behoven inom välfärden.

6.2.2.2 Lokalförsörjningsstrategin

Lokalförsörjningsstrategin är beslutad av kommunfullmäktige och revideras under 2019 för att fortsatt ligga till grund för det långsiktiga arbetet med anpassning av kommunens lokalbehov på kort och lång sikt.

6.3 Ekonomi

6.3.1 Ekonomisk ram

Förslag	2020	2021	2022
Ram exkl kapitalkostnader	11 673	11 673	11 673
Tillkommer kapitalkostnader	126	126	126
Ram inkl kapitalkostnader	11 799	11 799	11 799

6.3.2 Verksamhet utifrån ekonomisk ram

De uppdrag som ligger inom ansvaret bedöms kunna genomföras med tilldelad ram. I nuläget har inga uppdrag behövts väljas bort. Besparingar och redigering av mål gjordes under 2018-2019.

7 Vård- och omsorgsförvaltningen

7.1 Förvaltningens ansvarsområde

Förvaltningens ansvarsområde:

Vård- och omsorgsförvaltningen har 290 tillsvidareanställda medarbetare och ansvarar för äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning och individ- och familjeomsorg. Från och med 2019 ansvarar förvaltningen även för integrationsfrågor och arbete och utveckling. Äldreomsorgen bedriver verksamhet för personer med omfattande behov av vård- och omsorg. Det finns 97 platser för särskilt boende, 8 platser för korttids-/växelvård, 40 platser för trygghetsboenden och ca 220 personer som har någon form av hemtjänst. Förvaltningen har även ansvaret för hemsjukvård i ordinärt boende, ca 60 personer, samt hälso- och sjukvårdsansvar inom särskilt boende, gruppboende och daglig verksamhet. Inom förvaltningens ansvar finns aktiviteter för äldre samt anhörigstöd.

Inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning, LSS och socialpsykiatri, bedrivs gruppboende och boendestöd, korttidsboende för barn och ungdomar samt daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Enheten för Arbete och integration bedriver det kommunala aktivitetsansvaret och verksamhet för personer som behöver arbetsträning eller annat stöd för att komma ut i arbetslivet. Inom enheten bedrivs mottagande av asylsökande, kvotflyktingar och ensamkommande barn. Skuldrådgivning ingår också i enhetens arbete.

Individ- och familjeomsorgen, vuxenheten arbetar med ekonomiskt bistånd, missbruk och öppenvård. Barn- och ungdomsenheten arbetar med stöd och insatser till barn, unga och familjer samt ensamkommande barn och ungdomar.

Gemensam myndighetsnämnd; Norra Dalarnas Myndighetsservice med Mora och Orsa, inom Sol, LSS och familjerätt där även familjerådgivning/familjefrid finns. Centrum mot våld ett samarbete med Mora, Orsa, Malung-Sälens kommuner.

7.2 Planeringsförutsättningar

7.2.1 Omvärlden

Arbetsmarknad:

- Stor osäkerhet finns kring förändringar i regeringens budget och regleringsbrev till Arbetsförmedlingen som då fortsätter att påverka förutsättningar för de personer som i dag står långt utanför arbetsmarknaden med ökad risk för att de blir beroende av försörjningsstöd.

Digitalisering och välfärdsteknik:

- Det är nödvändigt att öka användandet av välfärdsteknik inom våra verksamheter för att möta det ökade behovet samt ge trygghet och ökad kvalitet. Att informera allmänheten om den teknik som finns att tillgå på marknaden är också viktigt för att öka tryggheten i hemmen. Digitalisering är resurskrävande med inköp av välfärdsteknik, höjning av kompetensen hos personal och förändrade arbetsätt.

God och nära vård – En primärvårdsreform SOU 2018:39 som påverkar kommunen.

- Ny lag från januari 2018 " Trygg hemgång för effektivare och säkrare utskrivning från

sluten hälso-och sjukvård". Från 2019 omfattas även slutenvårdspsykiatri som innebär att betalningsansvar infaller efter 3 dagar mot tidigare 30 dagar. "God och nära vård" innebär att uppgifter förskjuts från den slutna vården till hemsjukvård. Fler vårdas i hemmet och behovet av cancervård, strokevård och demensvård i hemmet växer. Även efter sjukhusvistelser med kortare inläggningstider ställs det ökade krav på en mer omfattande eftervård i hemmet. Detta leder till förändringar både inom hemtjänst och hemsjukvård där karaktären på insatserna har ändrats. Äldres förmåga att klara av vardagliga sysslor har förbättrats samtidigt som efterfrågan på sjukvård ökat m m.

Ökat antal barn och unga påverkar IFO och LSS

Ökat antal barn och unga de kommande åren kommer även att påverka IFO:s och LSS verksamheter. Större barnkullar innebär motsvarande ökning av stödbehovet i familjen.

Åldrande befolkning:

- Det är en trend i samhället att fler och fler äldre väljer att bo kvar i sitt ordinära boende, även om man i perioder är beroende av omfattande insatser. Hemtjänst är den absolut viktigaste kommunala insatsen för att äldre ska kunna bo kvar i det enskilda boendet. Även allt fler äldre, men även yngre, som drabbats av demenssjukdom väljer att bo kvar hemma, ofta med stöd från anhöriga. Behovet av hemtjänst och anhörigstöd ökar. Se "Äldreomsorgsplan 2019-2030".

Ökade krav på kompetens:

- I och med att vårduppgifter förskjuts från sjukhusen till hemmen ökar kompetenskraven för medarbetarna.

Ökade krav på samverkan:

- Samverkan med andra aktörer. När multisjuka äldre vårdas i hemmet i allt högre utsträckning ökar också kraven på att samverka över huvudmannagränserna. Detta är tydligt redan idag och det kommer att bli än mer tydligt framöver. Förvaltningen har behov av stöttning från specialistsjukvård och av ett nära samarbete med primärvården.

Behov av förbyggande insatser:

- Behov finns av förebyggande insatser. I Älvdalens kommun finns inga generella förebyggande insatser som riktar sig till "friska" äldre för att minska risken för att i framtiden tillhöra gruppen "mest sjuka äldre."
- Stort behov av att förebygga barns/ungas framtida svårigheter och problem. Föräldrastöd/familjebehandlare saknas i kommunen trots kraftig ökning av orosanmälningar och placerade barn. Tjänsten som familjebehandlare/ familjepedagog saknas i kommunen. Framställan är gjord för att få inrätta tjänsten.

Lagändringar inom LSS:

- Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen då risk för ökade insatser och kostnader föreligger.

Hälsotal:

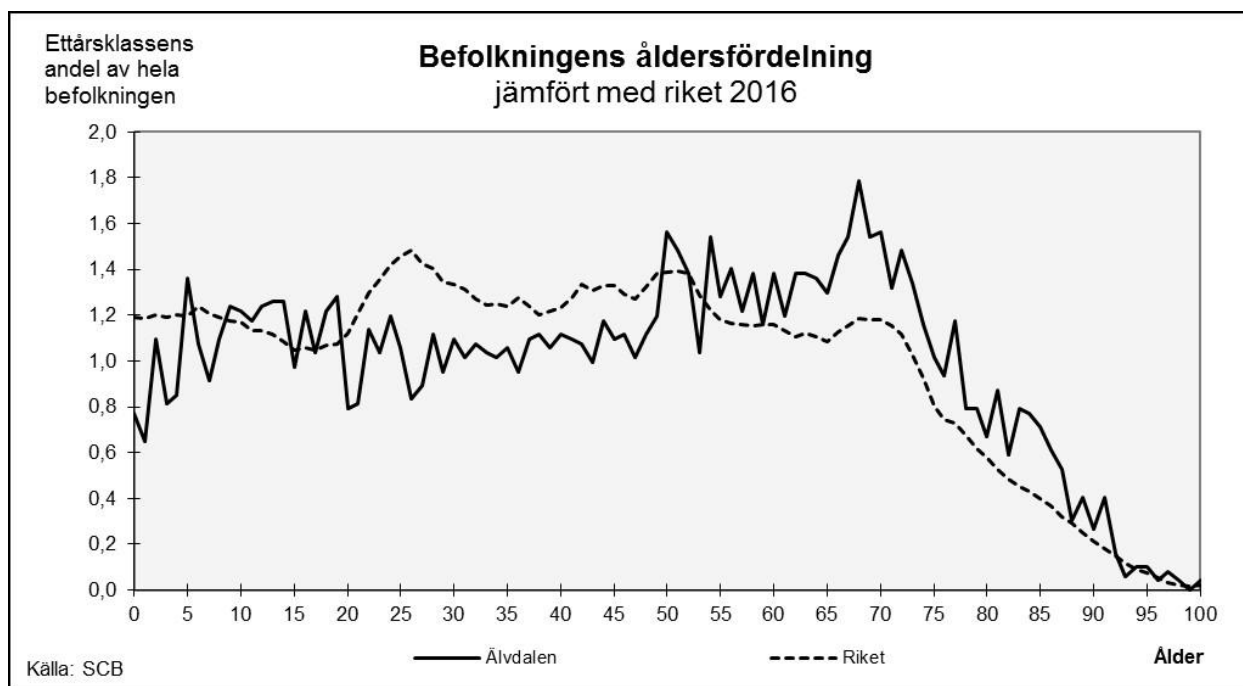
- Sjuktalen är en stor utmaning i förvaltningen där samtliga chefer jobbar aktivt med förbättringsarbete genom tidiga rehabiliteringsinsatser och förbyggande insatser.

7.2.2 Älvdalens Kommun

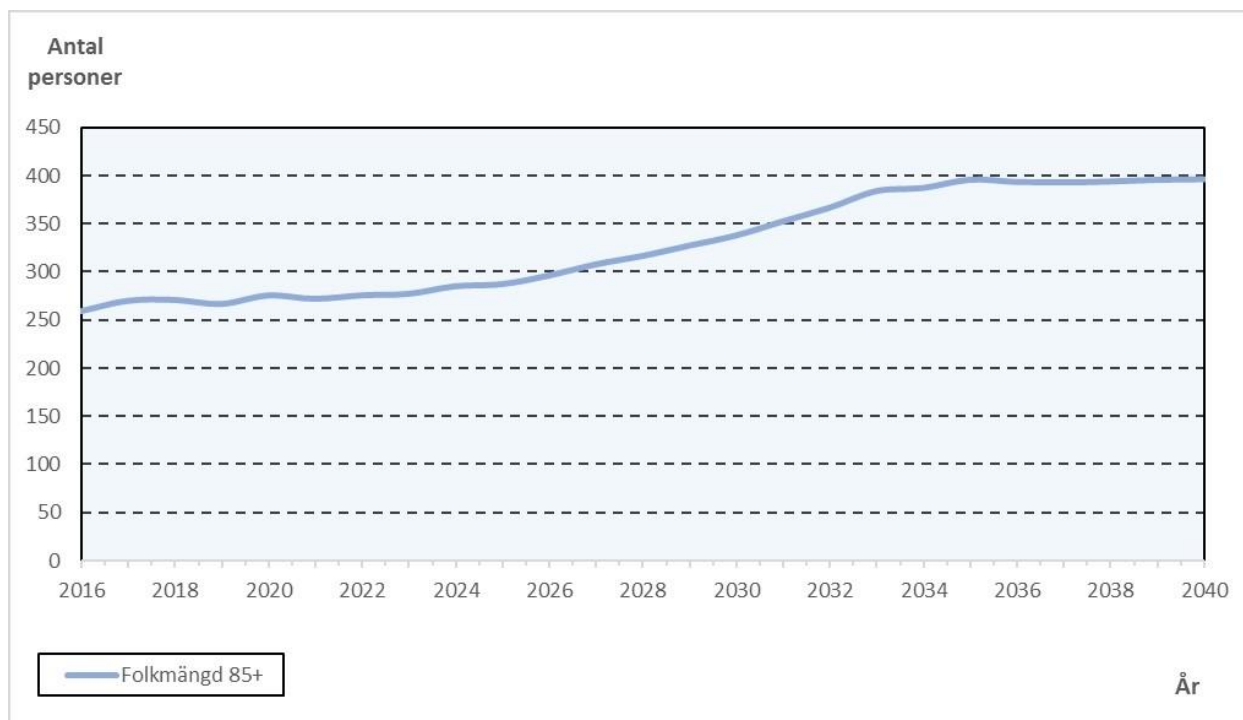
7.2.2.1 Befolknings- & bebyggelseutveckling

Kommunen står inför en befolkning som blir allt äldre och antalet personer som kommer att vara i behov av vård och omsorg kommer att öka. Att åldras behöver i sig inte betyda funktionsnedsättning, en 75 åring har i dag bättre funktionsförmåga än för 30 år sedan men kommunen måste ändå rusta för att en större andel av befolkningen är mycket gamla personer.

Diagrammet visar att kommunen 2016 hade en större andel i åldersgruppen 65 år till 90 år än genomsnittet i riket.

Diagrammet nedan visar en prognos över antalet 85+ i Älvdalens Kommun för perioden 2017 till 2040.

7.2.2.2 Lokalförsörjningsstrategin

Bostadsförsörjningsplan för särskilda boende och trygghetsboenden.

"Äldreomsorgsplan 2019-2030" påvisar behov av bostäder för äldre och en bostadsförsörjningsplan måste tas fram. Renoveringsbehov och ombyggnadsbehov vid Särna äldre boende i samverkan med Landstinget som säger sig ha önskemål om "byte" av vissa lokaler i Särna. För ytterligare identifierade behov och förbättringsområden, se bilaga "Äldreomsorgsplan 2019-2030".

Behov av större lokaler:

- Hemtjänsten i Älvdalen behöver en helt ny lokal för sin verksamhet som idag omfattar 50 medarbetare och inryms i en "enfamiljvilla". Carport för samtliga bilar saknas.
- Hälso- och sjukvården och rehabiliteringen har behov av samordnade lokaler och carport för enhetens bilar.
- Carport för bilar i Särna.
- Laddstolpar för elbilar för verksamheterna enligt ovan men också i Särna och Idre.

Ventilation:

Översyn och åtgärder av ventilation i samtliga lägenheter i förvaltningen behövs med tanke på den mycket varma sommaren 2018.

7.2.2.3 Andra händelser och beslut som påverkar

Bidrag/ stimulansmedel.

Risk för minskade stimulansmedel.

Rekrytering.

Ökade problem att rekrytera utbildad personal; undersköterskor, sjuksköterskor, sjukgymnast och arbetsterapeut.

Kompetensutveckling.

Ökade krav på kompetensutveckling.

Brist på korttidsplatser / särskilda boendeplatser.

Ökad risk för att betalningsansvar ska uppstå om kommunen inte har kapacitet att ta hem utskrivningsklara patienter. Kostnad är 7,8 tkr/dygn för utskrivningsklar patient på sjukhus.

7.3 Ekonomi

7.3.1 Ekonomisk ram

Förslag	2020	2021	2022
Ram exkl kapitalkostnader	166 061	166 061	166 061
Tillkommer kapitalkostnader	1 003	1 003	1 003
Ram inkl kapitalkostnader	167 064	167 064	167 064

7.3.2 Verksamhet utifrån ekonomisk ram

Verksamhetsområden där behovs/kostnadsutveckling är svår att påverka och hantera inom ram:

- Ökad kostnad för Norra Dalarnas Myndighetsservice
- Ökade kostnader till IS-IT
- Ökade årskostnader på grund av omsorgsprisindex (OPI) och för köpta platser från extern vårdgivare. Förvaltningen köper årligen externa tjänster i form av placeringar för vård- och behandling av barn, ungdomar och vuxna både inom äldreomsorg, psykiatri, LSS och IFO.
- Ökat antal brukare inom hemtjänsten
- Ökade kostnader på grund av överbeläggningar på grund av brist på särskilda boende platser/trygghetsplatser.
- Ökade kostnader för utveckling av "Nära vård" där ytterligare krav ställs på kommunens hälsosjukvård och rehabilitering,

Möjliga påverkbara kostnader:

- Fortsatt arbete med schema och bemanning - mot mer verksamhetsanpassade scheman.
- Minskat antal personer med ekonomiskt bistånd.
- Ökat antal trygghetsplatser i Älvdalen kan möjligen dämpa behovet av särskilda boendeplatser för en tid.
- Minska sjukfrånvaron.
- Avveckla stödboendet.

8 Barn- och utbildningsförvaltningen

8.1 Förvaltningens ansvarsområde

Grundskola, förskola, fritidshem och grundsärskola. Förvaltningen har verksamhet i Idre, Särna, Rot och Älvdalen. Förvaltningen driver fritidsverksamhet för högstadiets elever utanför skoltid på alla tre tätorterna. Förvaltningen driver en musikskola som finns tillgänglig för elever i hela kommunen.

Inom grundskolan förskoleklass till åk 9 finns i dagsläget totalt 808 barn.

Inom förskolan har Älvdalen 206 barn (feb 2019). Förskolan Idre har samma period 41 barn. Förskolan Särna har 30 barn.

Älvdalens kommun har ingen egen kommunal gymnasieskola, men samverkar med Moras och Orsas kommuner. De närmaste gymnasieskolorna för elever från vår kommun är Älvdalens Utbildningscentrum och Mora gymnasium.

Förvaltningen har också uppdraget att bedriva föräldrautbildningar. Detta uppdrag delar vi med vård- och omsorgsförvaltningen och diskussioner pågår just nu om hur en föräldrautbildning skulle kunna utformas i kommunen. Kommunen har tidigare erbjudit föräldrautbildningar till föräldrar med barn i förskolan samt under en kortare period även utbildningar till föräldrar med tonårsbarn.

8.2 Planeringsförutsättningar

8.2.1 Omvärlden

Omvärldsanalysen är en stor och viktig del för barn- och utbildningsförvaltningen. Den rymmer många områden som kommer att beröras nedan. I de möten som förvaltningen har med de fackliga förtroendevalda har man ständigt en punkt på dagordningen som heter just Omvärldsbevakning.

Under 2018 har våra politiska partier i Sverige haft stort fokus på skolan och hur vi skall få till en likvärdig skola och utbildning i Sverige. I Älvdalen jobbar vi också hårt med att de skolenheter vi har hos oss skall vara likvärdiga och jämlika. Detta arbete är inte något som är enkelt att genomföra utan det kräver många möten och träffar mellan personal och ansvariga på många olika nivåer.

Digitalisering / IT

Denna punkt är omfattande både när det gäller kunskapssidan och den ekonomiska sidan. Staten har beslutat att 2022 ska alla elever i grundskolan ha 1 dator/I-pad, något som man benämner en till en. Inom förskolan har man sagt att tillgången till dator/I-pad ska vara en till 5. Detta avspeglas i kommande investeringar för hela förvaltningen samt även i fortbildningsinsatser för personalen. Vi har under 2018 gett i uppdrag åt en IKT gruppering att jobba med digitalisering av Älvdalens skolor. Vi har även tillsatt 3 förstelärare som har särskilt fokus på just detta. De ska även ta sig an hur man kan arbeta med digitalisering i stort och även tillgodose barn med särskilda behov.

Programmering

Från den 1 juli 2017 finns det nya riktlinjer i läroplanen för grundskolan och grundsärskolan om programmering inom många områden i skolan. Detta ställer naturligtvis stora krav på lärarna, som kommer att behöva fortbildas inom detta område. Det ställer också krav på tillgången till hårdvara i form av dator/I-pad samt tillgång till mjukvara och internet. Bland förstelärarna finns det idag en lärare som har programmering som uppdrag, vilket kommer att ge oss bra förutsättningar för en hög kvalitet i kommunen.

Så här skriver man på Skolverkets hemsida vid förändringarna i läroplanen:

De nya skrivningarna ska bidra till att barn och elever utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhället. De ska stärka elevernas förmåga att använda och förstå digitala system och tjänster, att förhålla sig till medier och information på ett kritiskt och ansvarsfullt sätt. Det handlar också om att stärka förmågan att lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt med hjälp av digitala verktyg.

Förskoleklass obligatorisk i Älvdalens kommun hösten 2018

Skolplikten ska normalt börja fullgöras i förskoleklassen, som även blir en obligatorisk skolform inom skolväsendet. Därefter ska skolplikten fullgöras i grundskolan, om inte barnet ska tas emot i grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan. Enskilda huvudmän som redan är godkända som huvudmän för fristående förskoleklasser, bör med automatik få anordna obligatoriska förskoleklasser. Eleverna i förskoleklassen ska få rätt till kostnadsfria och näringsriktiga skolmåltider. De ska också få rätt till kostnadsfri skolskjuts på samma villkor som grundskoleelever.

Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2018 och har tillämpats på utbildning från och med höstterminen 2018.

Lovskola obligatorisk från hösten 2017 för elever i åk 8 samt åk 9 som inte når de nationella målen.

- En huvudman är skyldig att erbjuda obligatoriskt anordnad lovskola till två elevgrupper. Dels till elever som har gått ut årskurs 8 och som riskerar att under årskurs 9 inte bli behöriga till ett nationellt yrkesprogram i gymnasieskolan. Dels till elever som har gått ut årskurs 9 utan att ha blivit behöriga till ett sådant program.
- Lovskola ska anordnas i juni samma år som eleven har gått ut årskurs 8 respektive 9 och undervisningen ska uppgå till sammanlagt minst 50 timmar efter både årskurs 8 och 9. Det betyder att en elev kan ha rätt till 100 timmar.
- Huvudmannen kan frivilligt anordna lovskola under annan tid än under juni i syfte att räkna av tid från skyldigheten att erbjuda obligatoriskt anordnad lovskola.

Nya lagar och regler i skolan som tillkommit 1 januari 2019 samt 1 juli 2019 och som kommer att ge efterverkningar i verksamheten även kommande år:

- Skolans huvudmän måste nu utse skolchefer som ska hjälpa huvudmannen att se till att skolverksamheten följer föreskrifterna.
- Förskolans reviderade läroplan träder i kraft. Förskolechefer blir rektorer och nya chefer måste genomgå den statliga befattningsutbildningen.
- Legitimations- och behörighetskrav införs i fritidshemmet för att få undervisa och ansvara för undervisningen där.
- Läsa-, skriva-, räkna-garantin förs in i skollagen, vilket innebär att elever som behöver stöd tidigt ska få det utifrån sina behov. Det blir även en garanti för tidiga stödinsatser i förskolan.
- Ytterligare 105 timmar garanterad undervisningstid i matematik på högstadiet. I idrott och hälsa blir det 100 nya garanterade timmar som fördelas mellan mellanstadiet och högstadiet. Samtidigt minskar den garanterade undervisningstiden i elevens val med 205 timmar.
- Även i grundsärskolan införs mer garanterad undervisning i matematik.

Skolverket

Som en av ett trettiotal kommuner valdes Älvdalens kommun ut till Skolverkets riktade projekt för mottagande av nyanlända elever. När kommunen valdes ut hade man en stor andel nyanlända i Trängslets tillfälliga skola. I dagsläget är det inte längre lika många nyanlända elever, men kommunen fortsätter att vara delaktig i Skolverkets projekt. Det är framförallt vissa områden som får ta del av den riktade insatsen:

Punkterna från vår åtgärdsplan i korthet

- Utveckling och utbildning för att stärka nyanländas lärande
- IKT – pedagogiskt verktyg, digitalisering, digitala hjälpmedel
- Samordning - integrationssamordnare
- Utveckla arbetet med diskrimineringsgrunderna i förskolan och de lägre åldrarna

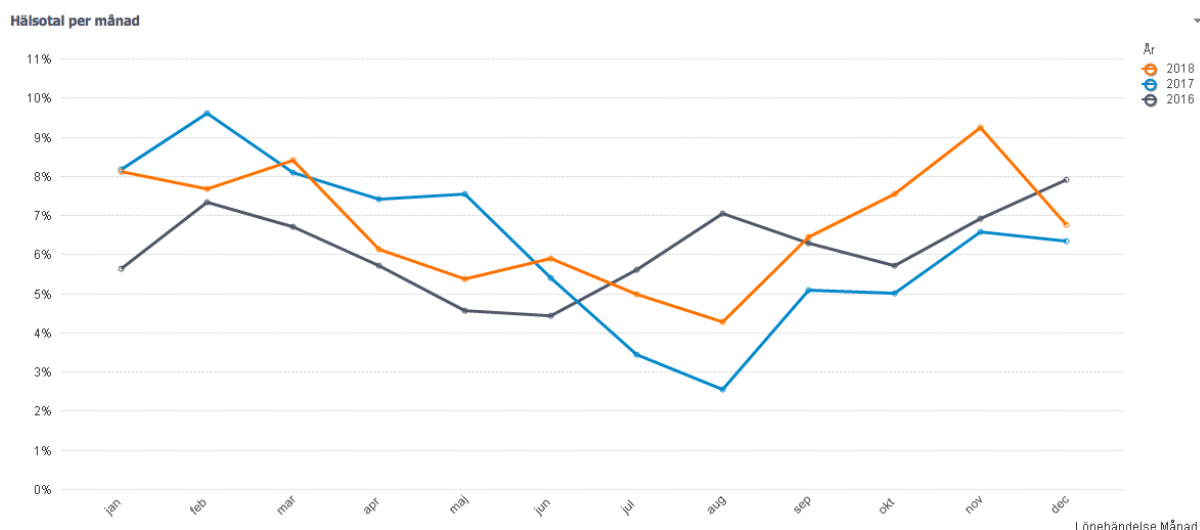
Skolverkets satsning på skolan har förlängts under VT 2019 utifrån att vi skall jobba med SKA och SKUtA tillsammans med högskolan Dalarna. Projektet kommer avslutas sommaren 2019. SKA/SKUtA är ett verktyg för att fördjupa det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) i skolans vardag - systematiskt kvalitetsutvecklingsarbete (SKUtA).

Hälsotal

Sjuktalen har varit en stor utmaning i vår verksamhet där samtliga chefer jobbar aktivt för att vi skall få bättre hälsotal. Under 2018 (6,8%) jobbade vi med hur vi skall förbättra sjuktalen, men även få en bättre verksamhet med vår friskvårdstimme.

Vi ser att sjuktalen är förhållandevis höga men vi ser även en liten minskning från 7,1 procent 2016 till 6,3 procent under 2017. Men vi kan inte säga att vi har en trend just nu. Arbetet med hälsotalen måste fortsätta utvärderas och arbetas med över tid men vi hoppas att arbetet med nya och bättre lokaler samt en stabil organisation skall förbättra arbetsmiljön i vår verksamhet.

Under 2018 har vi haft många sjukskrivningar som vi kan relatera till de varsel och den oro som detta skapat. Vi får ta med oss detta in i framtiden så att vi kan förbereda personalen på ett bättre sätt när det sker förändringar i en verksamhet.

Sjukfrånvaro timmar

Dimensioner	% Karens	Dag2-14	% Dag2-14	Dag15-90	% Dag15-90	Dag91-	% Dag91-	Sjuktimmar total	
	3 268	11,3%	9 920	34,4%	9 055	31,4%	6 601	22,9%	28 844
	3 268	11,3%	9 920	34,4%	9 055	31,4%	6 601	22,9%	28 844

Hälsotal Kön/Ålder

Kön	Arbetsgivare	Tillg ord arbetstid	Sjuk antal tim avtalad arbtid	Varav sjuk och akt.ersättning	% Sjuk
		424 644	28 868	0	6,8%
Kvinna	ÄLVDALENS KOMMUN	361 488	26 792	0	7,4%
Man	ÄLVDALENS KOMMUN	63 156	2 076	0	3,3%

8.2.2 Älvdalens Kommun

8.2.2.1 Befolknings- & bebyggelseutveckling

Elever grundskola VT-19	Idre	Särna	Rot	Älvdalen F-9	Totalt
F-klass	12	8	15	32	67
Åk 1	10	9	27	45	91
Åk 2	11	9	21	37	78
Åk 3	13	7	19	33	72
Åk 4	19	2	24	36	81
Åk 5	13	6	22	41	82
Åk 6	21	1	21	40	83
Åk 7	10	1		70	81
Åk 8	19			68	87
Åk 9	16	2		70	88
FB klass				3	3
Totalt	144	45	149	475	813

Elever Grundskola HT-2019	Idre	Särna	Rot	Älvdalen F-9	Totalt
F-klass	8	10	13	27	58
Åk 1	12	8	15	32	67
Åk 2	10	9	27	45	91
Åk 3	11	9	21	37	78
Åk 4	13	7	19	33	72
Åk 5	19	2	24	36	81
Åk 6	13	6	22	41	82
Åk 7	21	1		61	83
Åk 8	10	1		70	81
Åk 9	19			68	87
FB Klass					
Totalt	136	53	141	440	780

8.2.2.2 Lokalförsörjningsstrategin

För barn- och utbildningsförvaltningen pågår det en ständig översyn av antalet lokaler kopplat till antal barn och antal personal. Förvaltningen följer den lokalförsörjningsstrategi som Kommunfullmäktige tagit beslut om och vi ser stora förändringar under kommande år.

I takt med att den nya skolan i Älvdalen blir helt klar i samband med etapp 2 hösten 2019 så kommer behovet av externa lokaler att minska. Detta är starkt sammankopplat med ekonomiska förutsättningar och borde i förlängningen analyseras utifrån dessa förutsättningar.

Under 2018 har många av de externa lokaler som vi behövt för undervisning kunnat sägas upp eftersom vi fick tillgång till etapp 1 på den nya Älvdalsskolan.

8.2.2.3 Andra händelser och beslut som påverkar

Vilka områden ser vi då inom barn- och utbildningsförvaltningen som kan påverka vår verksamhet?

Ekonomi, löner, barn/ungdomars mående, förstelärare, arbetslagsledare, schema, lag och förordningar som tillkommer under året m.m.

Ekonomi är en förutsättning, inte bara budget i balans utan även investeringar. Ska vi lyckas med uppdraget (digitaliseringen) en till en i grundskolan, en till fem i förskolan samt programmering i grundskolans läroplan kommer investeringar i kunskaper och hårdvara att utgöra en viktig del.

Löneutvecklingen när det gäller vår personal måste följa utvecklingen i Sverige i övrigt. Detta utgör också en viktig del i vår rekryteringsstrategi. Vi kan se i den löneanalysen vi gjort att våra lärare inte följer övriga kommuners utveckling utifrån ett positivt sätt. Inte heller chefernas löner följer utvecklingen. I kommande års budget bör löneutvecklingen för lärare prioriteras och ses över.

Barns och ungdomars mående är ett annat prioriterat område inte bara för elevhälsans personal utan även för de nätverk och samarbetsytor som vi har inom förvaltningen. Det gäller även att samverka kommun och landsting fungerar i denna fråga. Enligt forskningen mår svenska 15-åringar allt sämre och 83,3% av alla skolor har inget förebyggande program för psykisk ohälsa. Därför är den tvärprofessionella samverkan så otroligt viktig. Även detta område landar i ekonomi både när det gäller samverkan, personal och inte minst kostnad för insatser.

Vi har under 2018 haft många ärenden där vi sett elever som inte når målen eller mår dåligt av olika anledningar. Detta arbete måste fortgå under 2019 och framåt om vi skall nå en högre måluppfyllelse och att våra barn mår bättre. Allt detta arbete måste ske i samverkan med elevhälsa, pedagogisk personal samt andra förvaltningar och myndigheter.

8.3 Ekonomi

Verksamhet som bör utvecklas inom förvaltningen och som inte finns inom ram:

- Lärare för samiska samt förskolan
- Gymnasiesamverkan Mora/Orsa
- SVA-lärare
- Speciallärare på alla enheter
- Extra skolsköterska
- Skolläkare för hela kommunen

8.3.1 Ekonomisk ram

Förslag	2020	2021	2022
Ram exkl kapitalkostnader	164 293	164 293	164 293
Tillkommer kapitalkostnader	1 085	1 085	1 085
Ram inkl kapitalkostnader	165 378	165 378	165 378

8.3.2 Verksamhet utifrån ekonomisk ram

Förvaltningen har haft en tuff period vilket gjort att vi fått jobba hårt med våra kärnvärden som är viktigt för vår verksamhet. Vi lever fortfarande med osäkerhet kring verksamhetsfrågor för såväl lokaler som personalomfattning. Lokalfrågan anser vi inom vår förvaltning att vi måste lyfta såväl inom ledningsgruppen som inom den politiska nivån igen eftersom det påverkar oss kraftigt när våra lokaler inte nyttjas fullt ut eller underhålls på bästa sätt. Inom administration och assistentverksamheten så ser vi att måste göra fortsatta justeringar för att uppnå ett önskat budgetläge. Verksamheten måste genomlysas hårt för att vi skall kunna bli rationella där insatser och utfall är optimala. Under 2018 har det kommit varsel för 14 personer i vår förvaltning vilket varit påfrestande för samtliga inblandande.

Grundskolan har just nu en organisation som börjar hitta formen igen efter att vi minskat organisationen både på ledningssidan samt bland assistenter, vaktmästare, fritidsledare och administration. Vi ser att våra barn och lärare jobbar efter de riktlinjer och ramar som vi i Älvdalens kommun ger dem. Utvärderingar visar att vi nationellt och regionalt driver verksamheten på en relativt hög nivå i jämförelse med likande kommuner med samma förutsättningar. Våra utmaningar just nu är att jobba med framtidens undervisning där digitalisering och IT skall utvecklas inom vår kommun enligt vår plan. Detta kommer vi behöva använda samtliga investeringspengar till under de närmaste åren. Vi har även vårt nya bibliotek i Älvdalen som kommer behöva få extra hjälp och stöd av förvaltningen under planeringsperioden.

Fortbildning av personal inom IT, modersmål, SVA, speciallärare m.fl. jobbar vi vidare med men vi skulle självklart kunna lägga större resurser inom detta område om vi inom kommunen prioriterade denna typ av fortbildning.

Vi kan även se att genom det ökande elevantalet när det gäller nyanlända så har budgeten överskridits 2019.

Våra förstälärares uppdrag är mycket viktigt för att utveckla lärandet i vår kommun samt för det kollegiala lärandet i verksamheten.

Arbetslagsledarnas roll i förvaltningen är mycket viktig både idag och i framtiden. Deras arbete är att var länken mellan chefer/rektorer och personal på de olika enheterna.

IKT utvecklare (2 stycken) har just nu mycket arbete med implementera det digitala arbetet och kommer även under 2019 få jobba med uppdraget.

Simundervisning kommer inte längre att ske i Idre eftersom simhallen stängde i slutet av 2018. Undervisningen kommer istället att ske i Särna.

Elevhälsan har stora utmaningar i vår kommun just nu med många barn som behöver hjälp och stöd. Anledning till det ökade behovet är många men behovet är stort och här måste vi prioritera vilka åtgärder vi gör för vår verksamhet för att hjälpa och stödja våra barn direkt och indirekt (se tidigare kommentar om barn psykiska hälsa).

Förskolan har nu en verksamhet som följer den modell som vi har inom vår verksamhet vilket vi känner oss tillfreds med. Kostnaderna ligger jämt fördelade på de olika verksamheterna och vi ser även att vi kan justera detta även under 2019.

Särskolan har utmaningar att kunna stödja våra elever men har efter några år hittat en modell som håller ramarna inom budget och ger en verksamhet som fungerar. Det ser ut som att vi skall kunna hitta fler utvecklingsmöjligheter under 2019 för verksamheten.

Gymnasiet utgör en del av vår budget men inte av vår verksamhet. Kostnaden för gymnasiesamverkan är svår att förutsäga och utgör en inte obetydande del av hela förvaltningens budget.

9 Service och utvecklingsförvaltningen

9.1 Förvaltningens ansvarsområde

Service- och utvecklingsförvaltningen är ett sammangående av tidigare förvaltningar Intern serviceförvaltning och Samhällsutvecklingsförvaltning. I förvaltningen ingår Samhällsenheten, Kultur- och Fritidsenheten, Kostenheten, Norra Dalarnas Löneservice och Administration- och Bemanningssenheten.

9.2 Planeringsförutsättningar

9.2.1 Omvärlden

Digitalisering De senaste åren har utvecklingen gått in i en ny fas tack vare allt kraftfullare datorer samt mobila och uppkopplade enheter. Möjligheterna att automatisera arbetsflöden med hjälp av maskiner och robotar blir allt större. Ökad digitalisering innebär att nya färdigheter och kunskaper efterfrågas samtidigt som annan kunskap blir föråldrad. Ständig uppkoppling till internet och ökade förväntningar på att viss service alltid ska vara tillgänglig.

God service Idag kan var och en lätt ta reda på information, en trend i samhället är behovet att få service utförd på mitt sätt vilket gör att kraven på tjänster förändras. Att leverera en god service till våra medborgare kompliceras genom att medborgarna har olika uppfattning om vad " god service" är.

Samverkan Behovet av samverkan med andra ökar. Kommunernas köp av kvalificerade tjänster från konsultföretag ökar. Konsultföretagen samlar kompetens och nyttjar stordriftsfördelar. Lyckas inte kommunerna med samverkan och rekryteringen lär tjänsteköpen fortsätta öka. I och med ny kommunallag finns det möjlighet till köp och sälj gentemot andra kommuner.

Ett aktuellt exempel är det projekt som rör bibliotekssamverkan i Dalarna. Syftet med samverkan över kommungränserna är att säkra fortsatt utvecklingskraft av bibliotekens tjänster i framtiden, få bättre användning av gemensamma resurser, utnyttja och stärka personalens kompetenser och underlätta kompetensförsörjningen. Genom denna samverkan stärker biblioteken Dalarnas invånares rätt till information, kunskap och kultur som en del av det demokratiska samhället. Detta sätt att samverka går även att föra över till andra verksamheter.

Kompetensförsörjning Stora rekryteringsbehov inom välfärdssektorn samtidigt som ett generationsskifte sker på arbetsmarknaden. Unga vill i allt högre utsträckning bli specialister eller experter snarare än chefer. Matchningsproblem kan uppstå om den befintliga arbetskraften inte utbildar sig, inte vill ha eller inte vill flytta till de arbeten som fyrtilialisterna lämnar efter sig. Fler ungdomar har svårt att få jobb. Inom en rad praktiska yrken har kunskapskraven ökat markant.

Lagkrav Nya lagkrav.

Miljö och klimatanpassad utveckling Upptäckade underhållsbehov av infrastruktur anläggningar. I Älvdalens kommun bl a vägar och dagvattenanläggningar. Stort intresse för expansion i fjällvärlden.

Behoven och önskemål ökar när det gäller specialkost. Matsvinnet uppmärksammas nationellt och påverkar både miljö och ekonomi. Fortsatt stort fokus på maten i offentlig sektor.

9.2.2 Älvdalens Kommun

Service- och utvecklingsförvaltningen arbetar på uppdrag av två olika politiska organ. Kommunstyrelsen via allmänna utskottet samt myndighetsnämnden.

Kultur och fritidsutbud Vi behöver se hur vi kan fördela utbudet i kommunen och på vilket sätt vi kan samverka mellan kommun, föreningsliv, studieorganisationer med flera. Viktiga frågor för förvaltningen att arbeta med blir att se hur vi kan stötta och hjälpa dessa aktörer att samverka med varandra.

Införande av E-arkiv Kommuner i Dalarnas län ska erbjuda medborgare, näringsliv, forskning och förvaltning enkel tillgång till offentlig digital information. Beslut om gemensamt e-arkiv i Dalarnas kommuner är taget. Ett införande av E-arkiv ställer stora krav på arkivansvarig.

Arbetsprocesser Administration är den arbetsprocess som är viktigast att digitalisera. Många administrativa arbetsuppgifter är rutinmässiga och följer regler och avtal och är därför möjliga att digitalisera. Det kan vara viktigt för att klara den framtida kompetensförsörjningen.

Kostenheten påbörjar processen med att digitalisera den administrativa hanteringen av matlådor till hemtjänsten.

Pensionsavgångar Inom Service- och utvecklingsförvaltningen fyller många medarbetare 65 år de närmaste fem åren. Frågan är här vad som ska återanställas och kan vi effektivisera, hitta nya sätt att arbeta. Förvaltningen diskuterar hur vi ser på framtiden.

Matsvinn inom Älvdalens Kommun Införande av digital matsedel. Offentlig gastronomi i Dalarna, ett nytt projekt gemensamt i Dalarna. Ett matsvinnprojekt pågår som ett led i miljöarbetet och för att hushålla med ekonomiska resurser, projektet är länsövergripande.

Frisknärvaron bland våra anställda behöver öka. Kommunen behöver skjuta perspektivet från sjukfrånvaro till frisknärvaro. Sjukdom/arbetsoförmåga/hälsa är inte enbart att vara närvarande på arbetsplatsen. Sjukfrånvaron ska minska bland våra medarbetare. Att vara frisk och dessutom att må bra är att orka mer såväl i som utanför arbetet. Vi ska arbeta systematiskt med arbetsmiljön, Arbetsmiljön omfattar alla förhållande på vår arbetsplats, sociala, organisatoriska liksom fysiska förhållanden.

9.2.2.1 Befolknings- & bebyggelseutveckling

Förvaltningen För förvaltningen i sin helhet gäller att förändringar i befolknings- & bebyggelseutveckling i de olika kommundelarna påverkar förvaltningens möjlighet att behålla befintlig bemanning. Även möjligheten att rekrytera påverkas.

Samhällsenheten Samhällsenheten har ett stort antal planuppdrag framförallt i den norra kommundelen. Färdigställande av dessa är en förutsättning för en fortsatt god bebyggelse- och näringslivsutveckling. Även antagande av den nya översiktsplanen med utpekade LIS-områden som möjliggör byggande i strandnära attraktiva lägen är av största vikt. Tillräcklig bemanning inom plan- och byggområdet för både arbete med detaljplaner, ny översiktsplan och bygglov är särskilt viktig för fortsatt god bebyggelseutveckling. Med den nya översiktsplanen kommer också fördupning i form av b.l.a. fördjupade översiktsplan för tätort, bostadsförsörjningsprogram samt kulturmiljöprogram. Även tillräcklig bemanning inom miljöområdet är avgörande för att klara av att hantera både den löpande tillsynsverksamheten parallellt med inkommande ärenden som bl a har koppling till bebyggelseutveckling såsom VA och uppvärmningssystem. Arbete enligt den VA-plan som antogs våren 2019 kommer påverka Samhällsenheten gällande behov av personalresurser.

Utökad fokus kommer framledes att behöva läggas på att ansluta kunder till det alltmer utbyggda bredbandsnätet.

En exploateringsplan behöver arbetas fram, för att kommunen skall kunna förvärva, planlägga och förbereda mark för boende och företagsverksamhet.

9.2.2.2 Lokalförsörjningsstrategin

Kommunfullmäktige har 2017 beslutat om en lokalförsörjningsstrategi för Älvdalens kommun för åren 2017 - 2027.

För Service- och utvecklingsförvaltningen innebär det följande avseende inhyrda lokaler

Administration Kommunförrådet lämnas inom en femårsperiod.

Kostenheten Mottagningsköket på Rot skola lämnas inom en tioårsperiod.

Kultur och fritid Förändringar för vissa idrottsanläggningar avseende så kallade "sponsringshyror" från kommunen. Det kan komma att innebära att dessa föreningar får ett ökat behov av ekonomisk stöd. En ramväxling kan behöva göras mellan KS och Kultur- och Fritidsenheten för att öka medlen för föreningsstöd så att dessa föreningar kan stöttas.

Samhällsenheten Det tidigare miljö- och hälsoskyddskontorets arkiv i Tingshuset behöver flyttas till annan arkivlokal i kommunhuset alternativt i nya skolan.

9.2.2.3 Andra händelser och beslut som påverkar

Kostenheten, Fastighetsbolaget omförhandlar avtal för en fastighet i Särna, detta kan komma att påverka Kostenhetens verksamhet.

Nya regler kring hantering livsmedel som funnits ute i "bufféserving" öppnar för att vi ska kunna minska matsvinn och utnyttja delar av dessa livsmedel i verksamheten till skillnad från idag då de kasseras.

Kultur och fritid, En minskad budget innebär svårigheter att kunna erbjuda samma kultur- och fritidsutbud i hela kommunen. Vi ligger nu på gränsen när det gäller bl a förbrukning och behöver en ramökning för att klara av att bibehålla våra verksamheter på samma nivå som idag. Det finns inte längre utrymme för besparingar inom befintliga verksamheter utan beslut om vilka verksamheter som kommunen fortsatt ska erbjuda måste tas.

I Älvdalen finns ett rikt föreningsliv som lägger ner mycket tid och kraft för att anordna aktiviteter och verksamhet för alla invånare i kommunen. Kommunen kräver mer och mer arbete av föreningslivet samtidigt som "eldsjälarna" minskar, och vi måste därför se över och utveckla vårt sätt att stötta föreningslivet. Exempel på detta är ekonomiskt stöd om föreningarna inte längre ska hyra sin lokal/anläggning av kommunen. Detta påverkar också andra delar vilket gör att det finns ett behov av en översyn av kommunens riktlinjer för föreningsstöd.

Samma sak gäller inom kulturområdet där, inte bara ideella utan även professionella, aktörer bedriver verksamhet. Vissa av dessa entreprenörer lever enbart på denna verksamhet och de är ofta driftiga och har många planer för framtiden. Här måste kommunen ha bättre framförhållning och kunna ge raka besked, för att inte stoppa upp eller motarbeta dessa verksamheter.

Kommunen använder sig idag av externa aktörer inom tex museiverksamhet, vilket i sig är bra eftersom dessa oftast genererar mer verksamhet än kommunen själva kan. Men ska kommunen fortsätta med det måste man också bestämma vilken roll man vill ta i arbetet med att tillvarata och föra Älvdalens kulturhistoria vidare samt även hur kommunen ska jobba med ytterligare allmän och barn- och ungdomskultur framåt. Ett verktyg att använda är den kulturplan som nu tagits fram för åren 2019 - 2022.

Vi ser också en brist i resurser för att kunna bedriva biblioteks- och barnkulturverksamhet i samma utsträckning som tidigare. När det gäller biblioteksverksamheten så ser vi att vi ligger lågt i utlån och besök jämfört med resten av landet. En anledning till det kan vara att vi haft samma medieanslag i väldigt många år vilket gjort att media beståndet inte är uppdaterat i den utsträckning som vore önskvärt. Det gör det också svårt att tillgodose bibliotekslagens krav på allsidighet och kvalitet samt de prioriterade gruppernas behov av medier. Ett sätt att åtgärda det kan vara att öka medieanslaget i etapper under en tre års period. Vi har redan försökt påverka

detta på andra sätt, bl a genom samarbetet Ovansiljans bibliotek, som sker tillsammans med Mora och Orsa kommun. Vi är också med i ett länsövergripande projekt, där man ser över möjligheten att samverka i hela länet när det gäller biblioteksverksamhet. Andra sätt kan vara att införa meröppet, vilket vi planerar att genomföra under år 2019. Här kommer också revidering av biblioteksplanen att bli ett viktigt verktyg för att ta ut riktningen och hitta en nivå.

När det gäller barnkulturen så bottnar det i samma problem. Vi kan med dagens resurser inte erbjuda samma utbud för våra barn och unga. För att lyfta dessa frågor valde vi att i samband med framtagandet av kommunens kulturplan även revidera och inrymma den tidigare barn- och ungdomskulturplanen i samma plandokument. Det finns också ett problem med personella resurser, i speciellt norra delen av kommunen, som inte bara påverkar barn- och ungdomskulturen utan även andra verksamheter inom enheten. Då kommunen inte har någon anställd "vaktmästare" är vi beroende av att kunna köpa tjänster från annat håll. Det är ofta svårt att hitta när det behövs och kan därför bli ett väldigt tidskrävande projekt för den som drabbas samtidigt som det skapar en osäkerhet i genomförandet.

Tjänsten som folkhälsostrateg är sen något år tillbaka minskad till en halvtid. Försök att anpassa arbetsuppgifterna så att tiden räcker till har gjorts, men det gör att många frågor "ramlar mellan stolarna" och att kommunen saknar någon som samordnar vissa frågor och ser till helheten. Här behöver ett ställningstagande göras om vilka frågor kommunen ska hantera och arbeta med och det rör även andra enheter än kultur- och fritidsenheten.

Samhällsenheten Samhällsenheten har under 2019 inlett ett samarbete med Mora och Orsa om projektet "Främjande myndighetsutövning". Projektet går ut på att kommunen ska vara proaktiv i sitt arbete för att underlätta för medborgare och företag att få lättförståeliga beslut.

Under våren 2019 har kommunkoncernens VA-plan antagits. En ekonomisk beredskap för genomförande av planen kommer att behöva förberedas inom kommunkoncernen inkl ÄVAB. Detta inkluderar även klara och tydliga prognoser gällande kapacitet i reningsverken som finns i kommunen. Viktigt med dokumentation för arbetet med VA-plan och Översiktsplan.

En inventering av dagvattennätet pågår i Älvdalens kommun. En delrapport av etapp 1 som sträcker sig från Permatsvägen och söderut har färdigställts. Åtgärdsbehovet är stort på hittills inventerade områden och drygt 70 % av dagvattenanläggningen är i behov av åtgärder. Samhällsutvecklingsutskottet har uppdragit till förvaltningen att bla: Fortsätta kartläggningen och inarbeta åtgärder på dagvattennätet i kommande års investeringsbudgetar ur ett koncernperspektiv.

Samhällsenheten har under sommaren 2017 med konsultstöd genomfört en inventering av Älvdalens kommuns vägnät och dess underhållsbehov. Detta har utmynnat i att samtliga vägar har blivit uppmätta och besiktade, samt att beläggningsplan, underhållsbehov, prioriteringslistor, kapitalvärde och restlevnadstider framkommit på samtliga vägsträckor. Planen visar även hur vägkapitalets utveckling i tid förändras vid olika budgetalternativ. Samhällsutvecklingsutskottet har föreslagit kommunstyrelsen att under 2019 och 2020 avsätta 4,2 mkr/år och därefter 3 mkr/år i investeringsbudget för gator och vägar. Kommunstyrelsen har 2017-11-21 beslutat att beakta investeringsbehovet i budgetarbetet för 2019 och 2020.

De bredbandsbidrag som Älvdalens kommun sökt från Eruf 1 är förbrukat under 2018. Eruf 2 finns fortfarande utbetalningar att vänta.

Kommunen har ansökt om nya bidrag Eruf 4, som avser stambyggnation fram till Loka by. Det har även ansökts om LBP-stöd (Landsbygdsprogrammet).

Miljö- hälsoskydd och livsmedel December 2018 skedde en revision enligt Miljöbalken och Livsmedelstillsyn. Det var Länsstyrelsen och Livsmedelsverket som gjorde tillsynen. Det konstaterades stora brister i tillgången på resurser, vilket resulterat i tillsynsskuld och ökande mängd händelsestyrda ärenden. Brister framkom även gällande processer, riktlinjer och rutiner.

Det är ett krav att miljö & hälsa och livsmedel separeras både i budget och kontoplan.

Behovsutredning för miljö & hälsa och Livsmedelstillsyn presenterades i Kommunstyrelsen som har gett förvaltningschefen i uppdrag att se över rutiner och personalsituation.

Fokus kommer läggas på arbetsfördelning, möjligheter för digitalisering med syftet att förenkla och effektivisera administration av ärenden.

Bygg Fokus bör ligga på digitalisering av bygglovshanteringen. Med hänsyn till ökande antal ärenden, samt att arbetsbelastningen är försvarbar ur arbetsmiljöhänsyn.

Plan Arbetsbelastningen på planavdelningen är hög och den ökar när den nya översiktsplanen vunnit laga kraft. Kommunstyrelsen har lämnat flertalet positiva planbesked och ytterligare ligger för godkännande. Utöver det finns en handfull som ligger under behandling.

Inställningen från planavdelningen syftar till ett fortsatt handläggande av externa planer, dvs den lagstadgade delen, och att framtagandet hänvisas till extern konsult. Undantaget är detaljplaner inom de tre större tätorterna Älvdalen, Särna och Idre, där ett framtagande med fördel kan kombineras med den egna planeringen.

Utöver handläggningen skall tid ges åt den egna planeringen. Här finns ett påtagligt behov att se över äldre, förlagade planer och ta fram nya.

9.3 Ekonomi

9.3.1 Ekonomisk ram

Förslag	2020	2021	2022
Ram exkl kapitalkostnader	76 524	76 524	76 524
Tillkommer kapitalkostnader	11 361	11 361	11 361
Ram inkl kapitalkostnader	87 855	87 855	87 855

9.3.2 Verksamhet utifrån ekonomisk ram

Förvaltningens verksamheter fortsätter att arbeta utifrån sina uppdrag med den ekonomiska ram man blivit tilldelad. I nuläge slutar verksamheterna inte göra saker men drar ner på den omfattning saker görs på.

Inom Samhällsenheten kommer delar av Miljö- och hälsoskydds tillsynsuppdraget inte kunna genomföras. Behov finns av ytterligare en miljöinspektör för att hinna med alla de tillsynsbehov som finns. Detta resulterar i tillsynsskuld och ökad mängd händelsestyrda ärenden.

För Kostenhetens del kommer inköpen av ekologiska och närproducerade varor att minska. Detta är dock något som skulle kunna undvikas om projektet matsvinn faller väl ut.

Kostenheten skulle behöva någon som arbetar med verksamhetsprogrammet Mashie. Enhetens nyttjande av programmet är lågt, delar av administrationen inom enheten skulle kunna digitaliseras om resurser fanns för att aktivt arbeta med detta.

Digitaliseringen av arkivhandlingar inom Samhällsenheten avstannar. Budget finns inte att ha kvar en anställd som arbetar med detta. Idag har knappt hälften av arkivmaterialet filmats.